

BLEKINGE IDROTTSHISTORISKA SÄLLSKAP – BILDAT ÅR 1986

SEGLARE FRÅN RONNEBY ”BORTGLÖMD” OS-MÄSTARE

BLIS har bland annat i tre böcker skrivit om BLEKINGAR i OS. Den första boken (häftet) handlade om perioden 1896 - 1912, den andra redogjorde för OS åren 1920 - 1936 och den tredje, som kom ut i år, redogjorde för efterkrigstidens OS 1948 - 1976. Vid senare efterforskning har det framkommit att vi ”glömt” bort en blekingsk OS-deltagare, och inte bara deltagare utan t.o.m. en Olympisk mästare. Den som åsyftas är seglaren Åke Bergqvist, född 29/8 1900 i Ronneby och död 7/3 1975 i Stockholm. Bergqvist, som representerade KSSS, Saltsjöbaden, deltog i OS i Los Angeles 1932 och bildade tillsammans med rorsmannen Tore Holm, Martin Hindorff och Olle Åkerlund den svenska guldbesättningen på 6-metaren ”Bissbi”. Båten var en av tidens bästa 6-metare och helt överlägsen sina två konkurrenter i Los Angeles, USA:s ”Gallant” och Kanadas ”Caprice”. ”Bissbi” tog hem samtliga sex seglingar. Ingen med mindre marginal än två minuter. Vi tackar Carl-Johan Johansson i Harlösa för uppgiften.

BLIS nästa ”OS-bok” utges 2017 och redogör för Blekingar i OS 1980 - 1988.

Min idrottshistoria i idrottshistoriskt land

- Av Annika Altenius, Torhamn -

Detta är en upplevelse som jag gärna vill dela med mig. Mitt stora intresse för gymnastik, närmare bestämt tävlingsgymnastik, tog mig till historisk mark. Jag är en kvinna, nybliven pensionär som nu känner att det finns tid för reflexion över mitt liv, och som nu vill skriva ner lite om vad idrotten har betytt för mig. Denna berättelse är endast en liten del av mitt idrottsliv. Först en liten beskrivning av hur det hela började.

Att prestera fysiskt, och att alltid vara bäst, var en känsla jag tidigt fick med mig. Redan som sexåring var jag den lilla tjejen som utmanade alla i kvarteret om vem som kunde springa snabbast, och jag gav mig inte förrän det var jag som vann alla lopp.

Annika under karriären som elitgymnast.

**LÄMNA DIN
epost-adress**

**BLIS kommer att börja med
utskick på mail.**

**Därför ber vi medlemmar som
har epost-adress men inte med-
delat den att informera om sin
adress till
info@blis.nu**

När jag var i åttaårsåldern frågade jag mina kamrater om de visste var någonstans jag skulle kunna träna gymnastik, och därmed tillhöra en gymnastikgrupp med regelbunden träning. På den tiden 1950-60-talet fanns inte några s.k. curlingföräldrar som bestämde barnens aktiviteter, utan det tog man reda på själv. Jag lyckades hitta den grupp jag skulle tillhöra och var från början bland de yngsta i gruppen. Två gånger i veckan cyklade jag de fyra kilometerna t.o.r. från hemmet till träningshallen för att få utöva min sport. Det kom så småningom att bli ett händelserikt idrottsliv för mig, där jag under åren 1956 - 68 fick uppleva så många roliga och viktiga saker som jag i dag minns tillbaka på. När jag slutade min aktiva tävlingsidrott vidtog idrottsläraryrket, som sedan ledde mig hela vägen till pensionärlivet. Men det är en helt annan historia. Jag har mina rötter i Blekinge eftersom min pappa är född och uppvuxen i Fågelmara. Men min uppväxt och idrottskarriär skedde visserligen i Kalmar. Utifrån mitt så starka idrottsengagemang, är nu mina barn och barnbarn aktiva i Karlskrona Gymnastikförening. Man kan därmed säga att mitt engagemang lever vidare här i Blekinge, där jag själv varit bosatt och verkat, inte bara i mitt yrke utan också i Gymnastik-föreningen sedan 1976. Och nu till min berättelse som gav mig så starka upplevelser och minnen. Från barndomen och ända fram till cirka 20-årsåldern var min andra hemvist gymnastiksalen. Där la jag grunden till min kommande elitkarriär. Helt naturligt ledde all träning mot tävling, och jag ville lära mer och mer, så tävling för mig blev helt naturligt. Mitt tävlande i artistisk gymnastik ledde mig så småningom till flera SM-tävlingar, landskamper och till slut ända fram till att få tävla på VM, i Dortmund 1966. Denna resa är en helt annan historia, så det är inte den jag skall berätta nu. I ett aktivt idrottsliv är det så mycket som händer hela tiden, och man får uppleva många gånger så oväntade händelser som t.ex. den här. Den anknyter så klart till mitt tävlande och någonstans tar den ju sin början:

Efter att i 15-årsåldern ha blivit uttagen till s.k. "morgondagare", d.v.s. en ung talang som Svenska Gymnastikförbundet ville satsa extra på, så kände jag mig riktigt stolt över att få tillhöra denna ungdomsgrupp på ca 12 gymnaster från hela landet. En gång i månaden var vi kallade till samträning i Stockholm över en helg. Det var för mig mycket betydelsefulla träningar, eftersom jag då fick möjlighet till professionella tränare, och då jag inte hade bästa möjliga förutsättningar i Kalmar. Allt eftersom jag avancerade i mina färdigheter kunde jag delta i nationella tävlingar såsom skol-SM, junior-SM och så småningom även senior-SM.

I gymnastikkretsar och för tränare i andra föreningar blev jag ett känt ansikte. Jag presterade bra på alla dessa småtävlingar och blev en svår konkurrent till gymnaster i andra föreningar. Det var då jag fick ett samtal från Stockholm.

Jag blev tillfrågad om jag ville vara med om en resa till Grekland för att tillsammans med en grupp gymnaster och dansare göra en turné med flera gymnastikuppvisningar på historisk mark. Det var två gymnastiktrupper som då, 1965, innehöll Sveriges bästa gymnaster, KFUM:s pojkar från Stockholm och Saltsjöbadsgymnasterna, flickor, som skulle resa till Grekland för att där visa upp sina färdigheter. Dessutom skulle ett folkdanslag från Stockholm delta. Vi var många gymnaster från hela landet som träffades på olika tävlingar och det var då Saltsjöbadsgymnasternas tränare hade sett mig och ville ha mig med i sin trupp. Jag var naturligtvis mycket stolt över att just jag blev tillfrågad om att få delta i denna gymnastikresa, då en av deras egna gymnaster hade fått förhinder.

Jag blev under den våren och sommaren som följde en av "Saltsjöbadsgymnasterna". Truppen var sedan länge väl samtränad och alla var riktigt duktiga. Nu gällde det för mig att så snabbt som möjligt lära in deras truppprogram och alla artistiska moment för att passa in i truppen. De flesta svårigheterna på redskapen kunde jag ju redan så klart, men friståendet var nytt för mig. Den sommaren var jag alltså Saltsjöbadsgymnast i stället för "Kalmar-Annika" som jag i Kalmars tidningar ofta kallades för, och som jag inte gillade. Men jag hade inget emot att de i en artikel skrev om en "drömresa" som väntade mig. I flera omgångar var jag alltså den våren i Stockholm för att samträna med truppen. Efter att den våren ha avslutat min skolgång med realexamen, hade jag knappt en vecka på mig att förbereda mig samt att komma i ordning med min packning. Vi hade alla blivit tilldelade fina reskläder, väskor och givetvis uppvisningsdräkter med snygga overaller som tillhörde. Jag anslöt till truppen som kom från Stockholm på Malmö Central och vi fortsatte sedan vår resa med flyg till Aten. Under alla år som gått sedan dess har jag ofta i mina tankar återkommit till denna upplevelserika resa. Som de flesta vet så är just Grekland det land som all idrott i form av tävlingar och uppvisningar härstammar ifrån. Jag har upplevt historia både av eget idrottande och jag har lärt mig lite om Greklands idrotts historia.

När jag hösten 2013 tog med min man, Claes, för att återuppleva gamla minnen samt att visa honom alla dessa historiska platser som vi hade besökt 1965, så blev det verkligen historia för mig på två sätt, och detta berörde mig. Då, när jag var endast 17 år gammal, så brydde man sig inte så mycket om idrottshistorien, utan man var helt fokuserad på sitt eget idrottsutövande, och att göra bra ifrån sig på de uppvisningar som vi genomförde. Det blev fem stycken på två veckor. Claes och jag har besökt dessa platser och för mig är det nu 50 år sedan jag deltog i denna gymnastikresa. Då bodde vi mycket lyxigt i små fina bungalows längs stranden, medan vi nu inkvarterade oss i Atens gamla stadskärna. Gamla staden är belägen under det stora templet Akropolis som uppfördes cirka 400 år före Kristus. Templet byggdes på klippan Akropolis, därav namnet. Man uppförde denna unika byggnad som egentligen består av tre tempel, för att hedra Atens skyddsgudinna Athena. Det tog nio år att bygga detta gigantiska tempel, och det stod klart år 438 f.Kr. Från berget är utsikten över Aten helt underbar. Jag som varit här tidigare kunde nu se att mycket av byggnaderna har vittrat sönder och slitits ner av stark sol och av att ständigt visas för turister. Därför har man från 1975 stängt av vissa områden, som man inte får beträda och man rekonstruerar och renoverar flera byggnader.

Inte så långt ifrån Akropolisklippan ligger Atens Olympiska Stadion. Denna unika idrottsarena som är byggd helt i marmor anlades inför de första Olympiska Spelen i modern tid år 1896. Tidigare hade man haft dessa spel i Olympia som ligger på halvön Peloponnesos, vilket jag skall återkomma till. Jag mindes, när vi nu stod här, hur det var att vara gymnast 1965. Vi hade tränat här dagen före uppvisningen. De var varmt, 40 grader i skuggan, och det var mycket besvärligt med den starka solen mot all den marmor som omgav oss. Vi gjorde här en fin gymnastik- och dansuppvisning för särskilt inbjudna gäster, bland annat Greklands dåvarande kung Konstantin med sin fru Ann-Marie. Det var flera tusen personer på läktarna och vi kände i den ljumma sommarkvällen att vårt framträdande var uppskattat. Senare på kvällen var vi inbjudna till Svenska ambassaden där vi blev hyllade för vårt framträdande.

Under senare år har denna Stadion bland annat fungerat som målområde för de maratonlöpare som deltog i spelen 2004. När vi nu stod där, Claes och jag, kunde vi inte låta bli att inför kameran posera i olika idrotts-grenar som t.e.x. diskus, spjut och löpning.

Vårt nästa mål var nu Olympia. Vid mitt första besök där blev det endast ett kort uppehåll och vi fick inte se eller höra så mycket historia om platsen då. Nu fick vi tid att verkligen få mycket fakta om platsen. Vid första anblicken ser vi en grupp män som gräver och försiktigt borstar fram delar av det som en gång var byggnader av olika slag. Det var tyskar som 1875 startade utgrävningarna som fortfarande pågår. Entrén till det som tidigare var den olympiska Stadion står kvar såsom den en gång byggdes. I området runt omkring finns rester av husgrunder till det som en gång var omklädningsrum, ridhus m.m. De första olympiska spelen startade här år 776 f.Kr och pågick till 393 e.Kr. Då la man ner spelen eftersom de var en del av hedniska riter och därmed inte var accepterade av de kristna. Som jag tidigare nämnt återupptogs de moderna olympiska spelen inte förrän 1896, och med Aten som ganska naturlig arrangör. I Olympia var grenarna först och främst bara löpning, men så småningom infördes grenar som brottning, boxning, längdhopp, ryttartävlingar m.m. Från första början fick endast män och greker delta, och man tävlade nakna. Bilden av den berömda diskuskastaren är det väl ingen idrottsintresserad som har missat. Man avbildade ofta idrottsmän på olika bruksföremål. Dessa spel tillägnades guden Zeus som hade sin boning på berget Olympos. i Olympia ser man rester av det som där en gång kallades Zeustemplet. Det är här man vart fjärde år tänder den olympiska facklan, som sedan via olika idrottsmän- och kvinnor transporteras till den plats där de olympiska spelen skall hållas. Det jag i dag minns är, när jag stod på denna olympiska arena, endast en stor gräsbevuxen plan. Nu hade jag via en guidad tur fått så mycket mer fakta om denna plats, vars historia även blev min idrottshistoria, som ägde rum för 50 år sedan. Vi avslutade vårt besök där med att springa ett 100 meterslopp. Nästa stopp på vår resa blev nu, som då, Delfi. Delfi är en gammal historisk plats som ligger högt uppe bland bergen på fastlandet. Slingrande och hissnande serpentinvägar leder besökarna dit. I Delfi fanns det som kallas ett av världens sju underverk, "Oraklet i Delfi". Enligt legenden släppte Zeus två örnar från motsatta sidan av världen, och de möttes i luften ovanför Delfi, som därmed utsågs till jordens medelpunkt. Delfi var känt som Apollons boplats, och från slutet av 700-talet f.Kr. vallfärdade folk från hela världen till hans helgedom för att fråga guden till råds, när det gällde viktiga val och beslut som skulle tas både i offentliga och privata angelägenheter.

Man talade om "Oraklet i Delfi". Detta förbjöds år 393 e.Kr.

Apollontemplet är centrum på denna heliga kultplats som även inkluderar Stadion och en teater som byggdes för 2.500 år sedan och som är en av Grekland's finaste teater av detta slag, s.k. amfiteater. Den så kallade "heliga vägen" leder besökaren till dessa platser.

Stadion är en av de mest bevarade arenorna i landet. Den är cirka 200 meter lång och det finns plats på de stenhuggna läktarna för 7.000 åskådare. Här hölls vart fjärde år de s.k. "pythiska spelen" och 582 f.Kr. på-börjades idrottstävlingarna här. Vinnarnas pris var på den tiden äran och att bli krönt med en lagerkrans. I dag är hela idrottsplatsen inhägnad och man får inte beträda området. Det var just detta som blev höjd-punkten på min resa. Att jag för 50 år sedan själv ha varit en av dessa idrottsskivnor som utövat min idrott på denna Stadion. Det sades att vårt framträdande här var det första som ägt rum i modern tid, d.v.s. sedan början av 1900-talet.

I vart fall väckte det så stor uppmärksamhet i byn att alla på något sätt blev involverade i vårt besök där. På förmiddagen vid vår generalrepetition kom byns äldre kvinnor till Stadion för att se på. Dessa äldre kvinnor i sina svarta långa kjolar samt huvudbonad satt där i skuggan av eukalyptus och fikonsträd med sin medhavda matsäck.

Det är klart att vi väckte uppståndelse i byn då inget liknande hade ägt rum där under deras livstid. Under kvällen hade vi vårt uppträdande med alla Delfis invånare på läktarplats och vårt uppträdande togs emot med stort jubel. Flera av byns affärer och krogar hade senare på kvällen extra öppet för vår skull, så vi verkligen skulle känna hur uppskattat vårt framträdande var. Vi blev bjudna på den speciella drycken ouzo och i en butik, kommer jag ihåg, ljud zorbamusik och de tog oss med på zorba-dans i butiken. Det blev en upplevelse för mig som jag alltid har tänkt tillbaka på då man hör denna, för Grekland, så speciella musik. Nu stod vi där, min man Claes och jag tillsammans med en grupp andra turister och fick veta all fakta om denna idrottsarena.

Då jag för gruppen berättade min historia, d.v.s. att jag idrottat på denna plats som man i dag inte ens får beträda blev dess historia både för gruppen och för mig själv så påtaglig. På något sätt hann historien ifatt oss, d.v.s. jag kände mig som en länk från dåtid till nutid, och det var en härlig känsla. Att det togs flera kort här gick inte att ta miste på. Man kan fundera på om vi då kanske t.o.m. var de sista idrottarna som beträdde denna arena!

Uppträdandet i Delfi väckte stor uppmärksamhet.

På fyra olika platser gjorde vi vårt framträdande. Det tredje var i Patras som ligger vid Korintiska viken mellan fastlandet och halvön Peloponnesos. Det jag minns från den är den vackra teatern med läktare som sträckte sig upp från scenen mot den ljumma kvällshimlen och där vi då var aktörerna på scenen. Några fina gymnastikbilder har jag som minne från denna vackra teater. Den fjärde och sista uppvisningen gjorde vi på Rhodos, som ligger strax utanför Turkiet, och vi tog oss dit via färja. Vid ankomsten in i hamnen mötes oss en pampig musikkår som välkomna oss. Vid inloppet till Rhodos får vi ännu en gång uppleva ett av "världens sju underverk". Där har den berömda "kolossen" stått med en fot på vardera sidan om inloppet. Det är en hög staty av en jätte som håller en fackla i handen. Efter att ha gjort Rhodos, dess gamla stadsdel innanför murarna, gör vi vårt sista framträdande på Rhodos idrottsplats.

Efter en två veckor lång resa i detta intressanta och vackra land återvänder vi till Sverige. I Malmö måste jag ta adjö av mina nya gymnastikvänner för att återvända till min gamla hemort Kalmar. Det dröjer knappt en vecka förrän jag får nästa besked från Svenska Gymnastikförbundet, nämligen att jag är en av två gymnaster som är uttagen att representera Sverige i internationella tävlingar i Erfurt i dåvarande Östtyskland. Nya träningsresor och förberedelser påbörjas, men det får bli en annan historia...